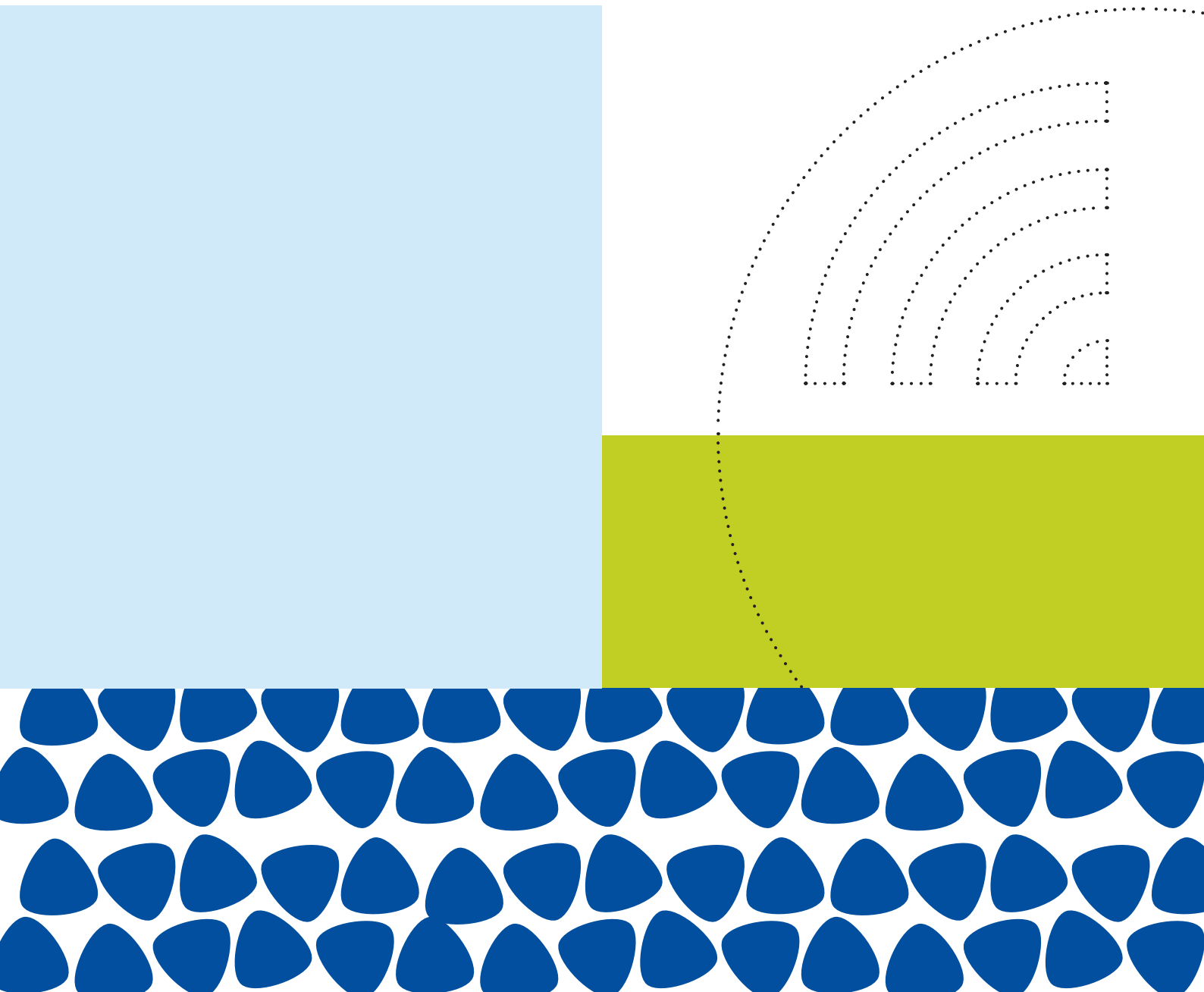

Turvallisuudesta kilpailuetua

– Yritysten näkemyksiä ja viestejä turvallisuudesta

Turvallisuudesta kilpailuetua

– Yritysten näkemyksiä ja viestejä turvallisuudesta

1

Turvallinen Suomi

Suomi on menestynyt erinomaisesti erilaisissa kansainvälisissä turvallisuutta mittaavissa tutkimuksissa. Valtiomme on maailman vakain, luotamme toisiimme ja korruptio on vähäistä. Sanalla sanoen, teemme paljon asioita oikein. Tämä luo Suomelle ja suomalaisille yrityksille kilpailuetua, joka kuitenkin mainitaan melko harvoin. Meille turvallisuus on totuttu normaalitila ja uskomme asioiden sujuvan hyvin myös vaikeina aikoina.

Yritysten ja yritysjohdon käsityksiä turvallisuudesta ja sen merkityksestä liiketoiminnalle on tutkittu aiemmin varsin vähän. Turvallisuuden tai turvattomuuden taloudellisia vaikutuksia yrityksille on vaikea mitata tarkasti. On kuitenkin selvää, että epävarmuudet ja turvaton ympäristö aiheuttavat haittaa yritysten toiminnalle ja kansantalouden kasvulle. Ne heikentävät kuluttajien luottamusta sekä laskevat yritysten ja sijoittajien investointihalukkuutta. Silmä taas olisi haitallisia seurauksia erityisesti Suomen kaltaiselle vientipainotteiselle taloudelle globaalien kilpailun ollessa ennennäkemättömän kovaa.

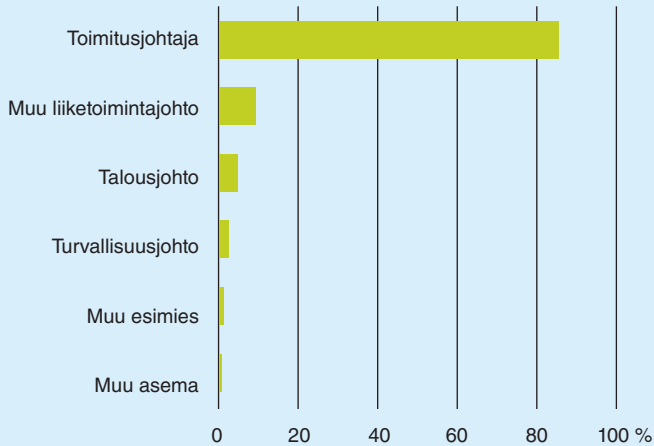
Turvallisuustilanteemme on arvioitu edelleen hyväksi, mutta myös tummasävyisempiä pilviä on näköpiirissämme. Turvallisuus ei siis ole itsestäänselvyys – sen eteen on tehtävä jatkuvasti töitä. Meillä on erinomainen mahdollisuus profiloitua turvallisuudella ja vakaudella sekä kyvylämme vastata nouseviin ughiin. Suomen profiloituminen kiinnostavana ja turvallisena sijoittautumispaikkana sekä investointien kohteena on yrityksille ja Suomelle merkittävä kysymys.

Tässä tutkimuksessa yrityspäätäjien näkemykset ja odotukset turvallisuudesta tarjoavat perustaa päätöksenteolle sekä luovat pohjaa tulevaisuuden turvallisuuden yhteiselle kehittämiselle. Kuten tutkimuksen johtopäätöksissä todetaan – sen me kaikki voimme tehdä vain yhdessä.

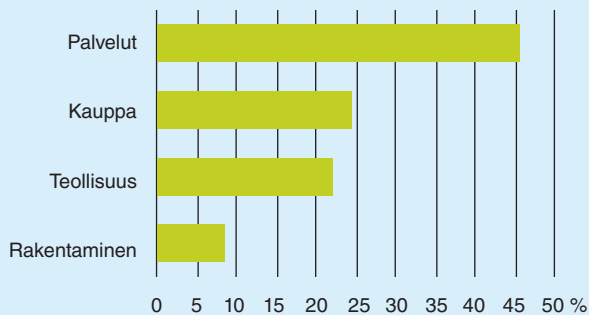
2

Tutkimuksen tavoite ja toteutus

Vastaajien asema organisaatiossa

Vastaajien toimiala

Elinkeinoelämän keskusliitto selvitti kevään 2018 aikana toteutetussa tutkimuksessa yritysten arvioita Suomen turvallisuudesta, sen merkityksestä yrityksille ja yritysten näkemyksiä turvallisuuden kehittämisestä. Tavoitteena oli myös selvittää suomalaisen yritysjohton turvallisuuskäsityksiä ja kartoittaa samalla turvallisuuden yrityksille tarjoamia mahdollisuuksia. Lisäksi tutkimuksen tarkoituksena oli koota yrityspäätäjien ajatuksia turvallisuuden nykytilasta, tulevaisuudesta sekä välittää yritysten turvallisuutta koskevia viestejä päättäjille.

Tutkimus toteutettiin EK:n ja Aalto-yliopiston yhteistyönä. Kyselytutkimuksen käytännön toteuttajina olivat EK:n johtava asiantuntija Mika Susi ja Aalto-yliopiston kyberturvallisuuden professori Jarno Limnell.

Kysely suunnattiin EK:n liittoyhenteisön kaiken kokoisille jäsenyrityksille. Yrityksillä oli mahdollisuus vastata kyselyyn 20.3.–30.4.2018. Vastauksia tutkimukseen saatiin lähes 300 yrityspäätäjältä. Vastaajat olivat yli 90 prosenttisesti yritysten toimitusjohtajia tai muuta liiketoimintajohtoa.¹

Kyselyn vastaajat edustivat kaikkia elinkeinoelämän toimialoja palvelusektorin muodostaessa suurimman vastaajajoukon. Pääosa vastaajista oli alle 50 henkilöä työllistävistä yrityksistä.² Yli 250 henkilöä työllistävien yritysten osuus vastaajista oli noin 13 prosenttia.

Useimmat tutkimuksessa esitetyt kysymykset laadittiin siten, että vastaajat saivat numeerisen arvioinnin lisäksi kertoa vapaamuotoisesti näkemyksensä kysytyihin asioihin. Avoimet vastaukset luokiteltiin analysointivaiheessa eri kategorioihin ja niiden saamien mainintojen määrät taulukoitiin. Tutkimusraporttiin on lisäksi nostettu nimettöminä joi-takin lainauksia yritysten antamista vapaista kommentista.

Raportissa kyselytutkimuksen keskeisimmät tulokset esitetään taulukkoina, joista yksittäisen vastaajan mielipide ei käy ilmi.

¹ Vastaajista toimitusjohtajia 88,6%, muuta liiketoimintajohtoa 6,1%, turvallisuusjohtoa 1,8%, talousjohtoa 2,1% ja muita 1,5%.

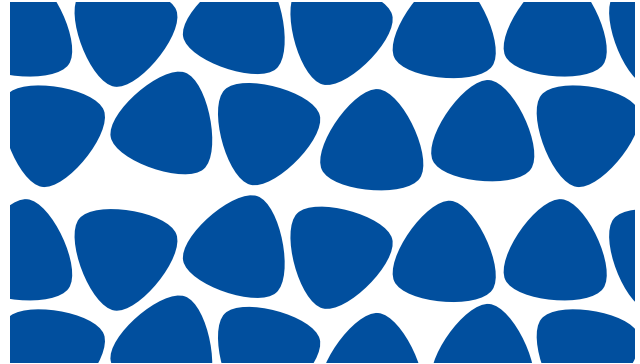
² 53,3% vastaajista.

3

Suomi koetaan turvalliseksi paikaksi liiketoiminnalle

Valtaosa vastaajista koki Suomen turvalliseksi paikaksi liiketoiminnalleen. Erityisesti suuret yritykset arvioivat Suomen pääsääntöisesti erittäin turvalliseksi sijaintipaikaksi.

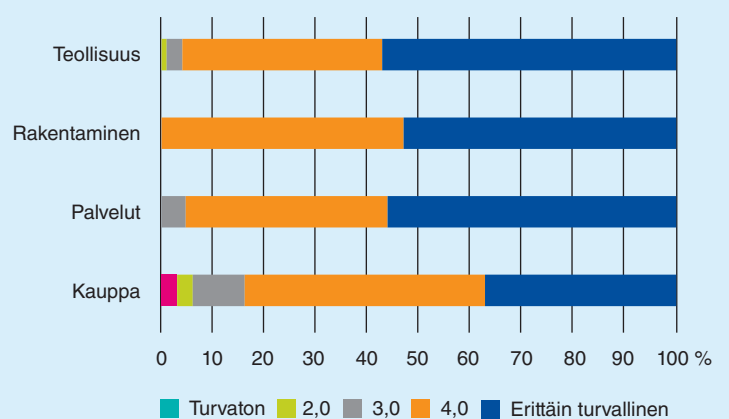
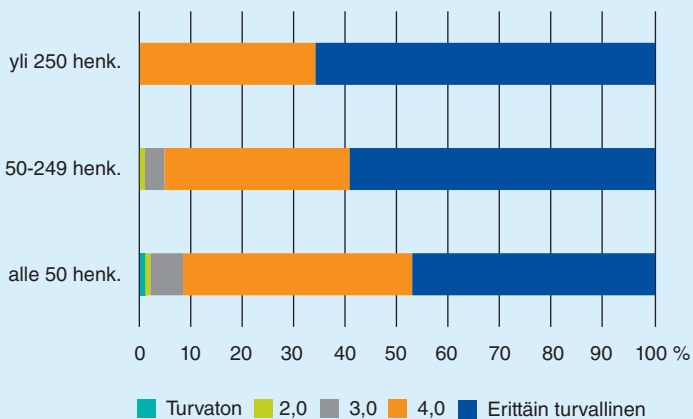
Toimialojen välillä on havaittavissa jonkin verran eroja. Eniten epävarmuutta turvallisuudesta ilmeni kaupan alalla. Myös tällöin Suomen turvattomaksi arvioivien vastaajien osuus jää kuitenkin kokonaisuudessa hyvin pieneksi. Huomioitavaa on, että kokonaisuutena yritykset pitävät Suomea yrityksen sijaintipaikan näkökulmasta erittäin turvallisenä.

95%

vastaajista piti Suomea
hyvänä sijaintipaikkana
turvallisuuden näkökulmasta.

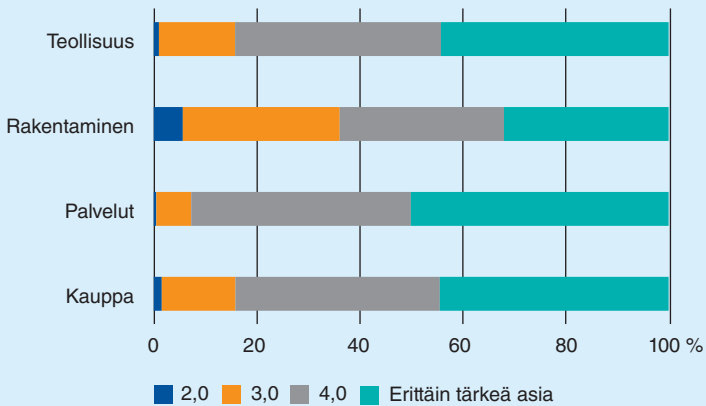
Kuinka hyväksi yrityksenne sijaintipaikaksi arvioitte Suomen turvallisuuden näkökulmasta?

4

Turvallisuus on tärkeää yrityksille

Kuinka tärkeäksi koette arkipäivän turvallisuuskysymykset yrityksenne toiminnassa?

Turvallisuusasiat koetaan yrityksissä tärkeinä ja olennaisesti jokapäiväiseen toimintaan liittyvänä kysymyksenä. Toimialojen välillä ilmenee jonkin verran eroja, mutta yleisesti turvallisuudelle annetaan varsin vahva arvo yrityksen päivittäisessä toiminnassa. Useimmat vastaajista näkivät arkipäivän turvallisuuskysymykset tärkeinä tai erittäin tärkeinä yrityksensä toiminnalle.

85%

vastaajista koki arkipäivän turvallisuuskysymykset yrityksensä toiminnassa tärkeiksi tai erittäin tärkeiksi.

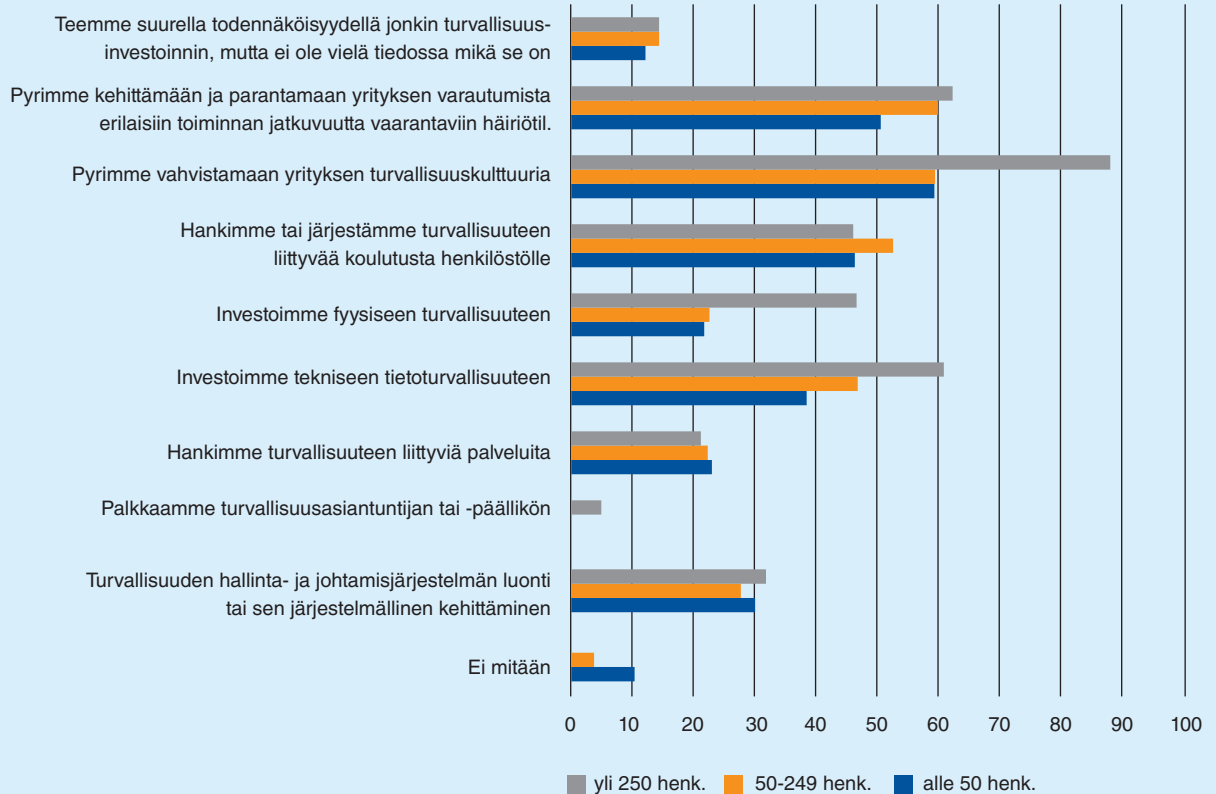
86%

vastaajista arvioi yrityksensä turvallisuuden tilan hyväksi tai erinomaiseksi.

Useimmat yritykset arvioivat oman turvallisuutensa olevan hyvässä kunnossa. Yrityksissä turvallisuuteen on myös investoitu edellisen kahden vuoden aikana aktiivisesti. Ainoastaan neljä prosenttia vastaajista ilmoitti, että ei ole tehneet mitään yrityksen turvallisuuden edistämiseksi viimeisen kahden vuoden aikana.

Turvallisuuteen suunniteltiin investoitavan myös tulevaisuudessa. Turvallisuuden parantamiseksi yritykset nostivat esille erityisesti turvallisuuskulttuurin vahvistamisen. Konkreettisina kehittämisen ja investointien kohteiksi nousivat turvallisuuskoulutuksen järjestäminen henkilöstölle, investoinnit tekniseen tietoturvaan sekä pyrkimykset parantaa yrityksen varautumista erilaisiin toiminnan jatkuvuutta vaarantaviin häiriötilanteisiin.

Mitä aioitte tehdä yrityksessänne turvallisuuden edistämiseksi seuraavan kahden vuoden aikana?

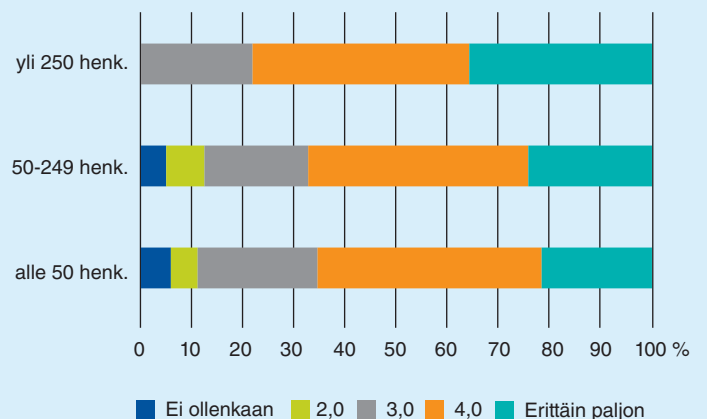

Suomen turvallisuusympäristön kehitystä pidettiin yrityksissä tärkeänä asiana yritystoiminnalle ja sen tulevaisuudelle. Suurissa yrityksissä Suomen turvallisuusympäristön kehitys nähtiin valtaosin merkittäväksi kysymykseksi. Peräti 78 prosenttia suurista yrityksistä piti Suomen turvallisuusympäristön kehitystä merkittävänä asiana toimintansa ja liike-
taloudellisten tavoitteidensa kannalta.

78%

suurista yrityksistä piti Suomen turvallisuusympäristön kehitystä merkittävänä asiana toimintansa ja tavoitteidensa kannalta.

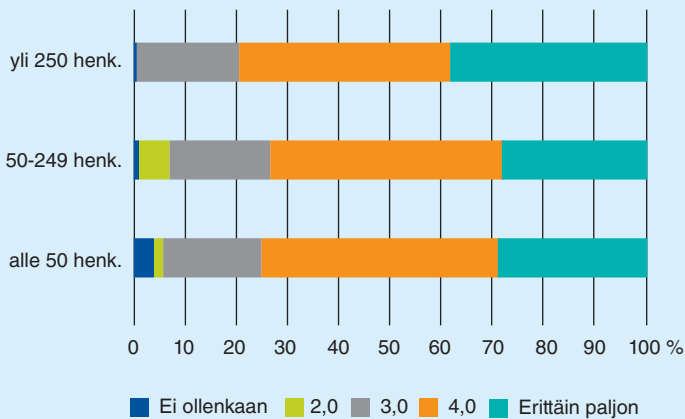
Kuinka merkittäväksi koette Suomen turvallisuusympäristön kehityksen yrityksenne toiminnan ja tavoitteiden kannalta?

5

Turvallisuus luo kilpailuetua yrityksille ja Suomelle

Onko turvallisuus mielestänne tällä hetkellä Suomelle positiivinen kilpailukykytekijä?

48%

yrityksistä koki saaneensa Suomen turvallisuudesta kilpailullista hyötyä.

Eryisesti suuret yritykset kokevat saavansa turvallisuudesta kilpailullista hyötyä. Sijoittuminen Suomeen antaa yritysten mukaan kilpailuetua juuri turvallisuuden takia. Tällöin vastaajat tarkastelivat turvallisuutta erityisesti osana yrityksen mainetta ja brändiä. Turvallisuuden koettiin lisäävän luottamusta yritysten toimintaan ja siitä arvioitiin saatavan hyötyä markkinoilla sekä rekrytoinneissa. Hyvän työnantajamielikuvan muodostumisen lisäksi turvallisuus oli vastaajien kommenttien mukaan lisäänyt yritysten tuottavuutta esimerkiksi poissaolojen vähentymisen seurauksena.

“Turvallinen työpaikka on osa työntekijäkokemusta ja auttaa rekrytoinneissa.”

Epävakaiksi koetuissa oloissa hyvän toimintavarmuuden ja jatkuvuuden arvioitiin luovan yrityksille kilpailullista etua.

“Kun organisaation toiminta ei keskeydy, pystytään asiakkaista pitämään huolta ja tuotteiden saatavuus kunnossa.”

Samoin turvallisuus mainittiin laatuksymyksenä. Joillakin aloilla turvallisuus osoittautui jopa yhdeksi merkittävimmistä kilpailutekijöistä.

“Yleinen Suomen turvallisuustilanteen ylläpito on meille matkailualalla ehdottomasti tärkein kilpailuvaltti.”

Kaikkiaan turvallisuus nähtiin valtaosin myönteisenä kilpailutekijänä Suomelle. Vahvimmin tämä tunnistettiin suurten yritysten joukossa, joista valtaosa arvioi turvallisuuden positiiviseksi yritysten kilpailukykytekijäksi.

Vastaajien käsitysten mukaan kansainvälisessä liiketoiminnassa turvallisuus on nykyisin pakko ottaa vakavasti, koska kilpailijoilla turvallisuusasiat ovat usein erinomaisessa kunnossa.

Vastaajien kommentteista nostettiin myös esiin, että Suomen ja suomalaisten yritysten turvallisuudesta olisi kerrottava laajemmin kansainvälisesti investointien houkuttelemiseksi. Turvallisuusviestinnän tulisi siis olla Suomessa aktiivista kilpailuedun parantamiseksi.

”Turvallisuus on hoidettu hyvin, mutta sitä pitäisi pystyä hyödyntämään enemmän liiketoiminnan kehittämisessä. Pitää pystyä enemmän markkinoimaan, että Suomessa toimitaan luotettavasti ja erilaisia suomalaisia tuotteita on turvallista ostaa.”

”Täytyy osata viestiä turvallisuudesta kilpailuetuna”

Vastausten joukossa esitettiin myös toisenlaisia näkökulmia. Esimerkiksi kotimarkkinoilla turvallisuudesta saatavilla olevaa etua ei valitettavasti juuri tunnisteta tai hyödynnetä. Lisäksi muutamat vastaajat arvioivat, että turvallisuus koetaan ainoastaan jatkuvasti kasvavaksi ja tuottamattomaksi kuluueräksi yritykselle.

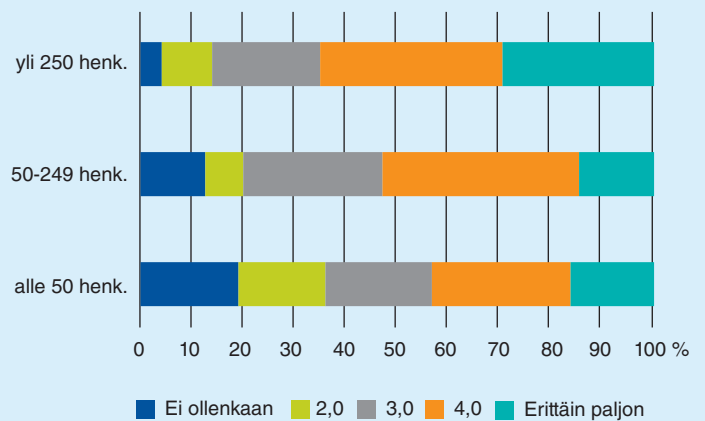
Yrityksen turvallisuuteen panostamisella kilpailuedun saavuttamiseen suhtauduttiin valtaosin positiivisesti. Noin puolet vastaajista arvioi turvallisuuden luovan kilpailuetua, ja että siihen kannattaa kilpailuetehtekijänä panostaa. Yrityskoko vaikutti näkemykseen jonkin verran.

”Jos turvallisuus on kunnossa, etua ei välttämättä saa, mutta jos se ei ole kunnossa, ei pysty edes kilpailemaan.”

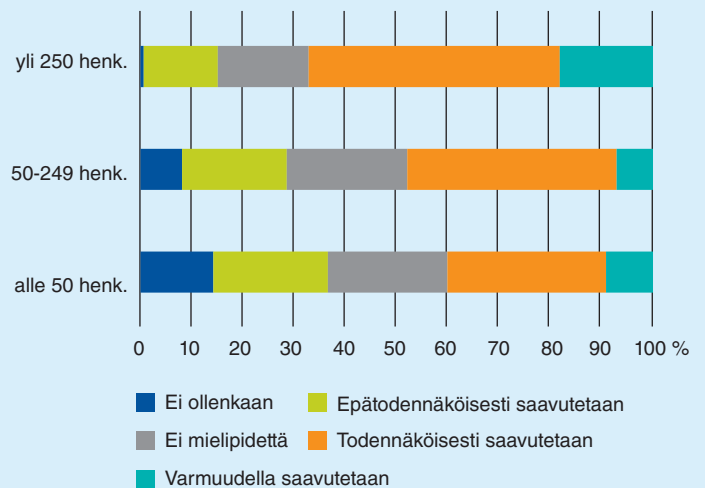
”Isommat asiakkaat vaativat jo tänään, että turvallisuuspolitiikat ja riskienhallinta ovat kunnossa. Menetämme kauppaa mikäli ne jätettäisiin huomiotta.”

”Ammattimaisesti huolehdittu yrityksen turvallisuus antaa etua tuotteidemme ja palveluidemme markkinoinnissa.”

Koetteko, että yrityksenne on saanut/voisi saada turvallisuuden näkökulmasta kilpailullista hyötyä Suomeen sijoittautumisesta?

Voidaanko yrityksen turvallisuuteen panostamalla mielestänne saavuttaa kilpailuetua markkinoilla?

78%

vastaajista näki turvallisuuden Suomelle positiivisena kilpailukykytekijänä.

6

Suomen turvallisuustilanteen kehitys huolestuttaa yrityksiä

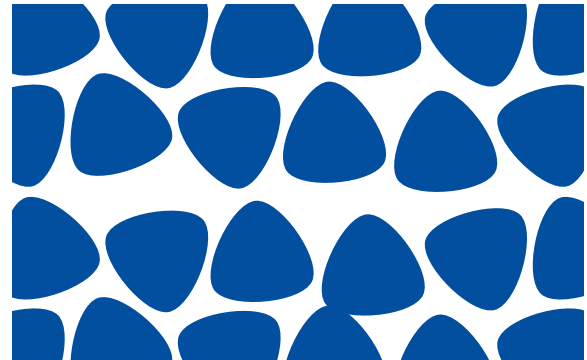
Hieman alle puolet yritysjohtajista arvioi Suomen turvallisuustilanteen pysyvän ennallaan, mutta varsin monen vastaajan arvioissa tilanteen arvioitiin heikentyvän tulevaisuudessa. Ainoastaan vähemmistö vastaajista uskoi turvallisuustilanteen parantuvan.⁵

Turvallisuustilanteen kehitystä koskevissa arvioissa on havaittavissa myös jonkin verran toimialakohtaisia eroja. Luotavaisimmin turvallisuuskehitykseen suhtauduttiin rakentamisen ja palveluiden alalla. Eniten huolta tulevaisuudesta koettiin kaupan ja teollisuuden piirissä. Kaupan alalla noin puolet vastaajista arvioi turvallisuustilanteen heikkenevän. Samaan aikaan ainoastaan vain muutama prosentti uskoi tilanteen paranevan.

”Megatrendien muutosvauhti on kiihtynyt ja tulee kiihtymään ja olemme jäämässä junasta. Turvallisuusrakenteemme perustuvat eiliseen.”

37%

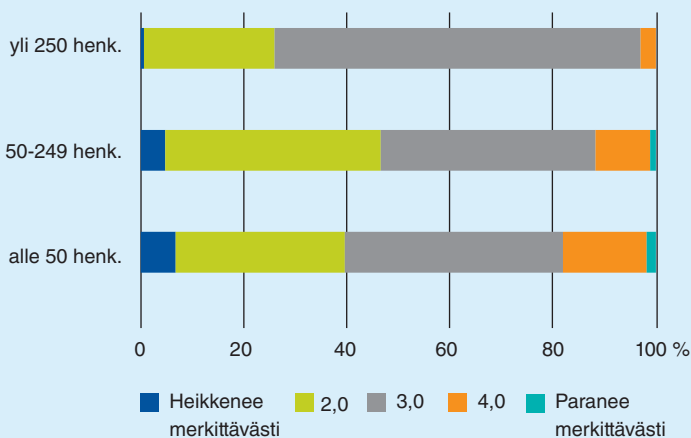
vastaajista arvioi Suomen turvallisuustilanteen heikentyvän seuraavan viiden vuoden aikana.

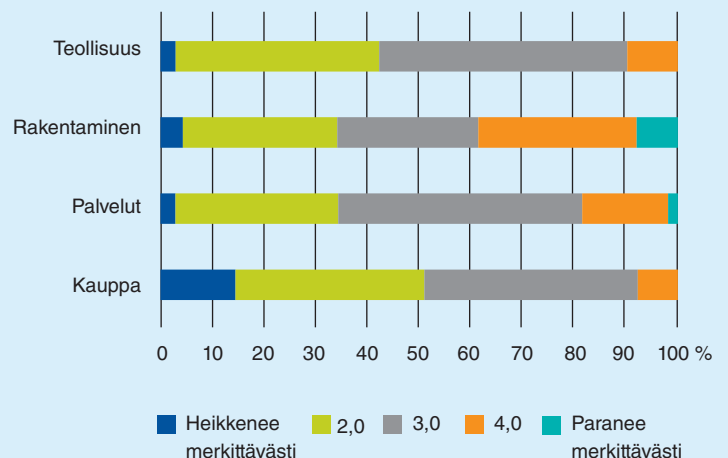
⁵ Tilanteen arvioi pysyvän ennallaan 48% vastaajista. Tilanteen arvioi paranevan noin 15% vastaajista.

Mihin suuntaan uskotte yhteiskunnan turvallisuuden kehittyvän Suomessa seuraavan viiden vuoden aikana?

Yrityskoon mukaan

Toimialoittain

7

Missä olemme onnistuneet?

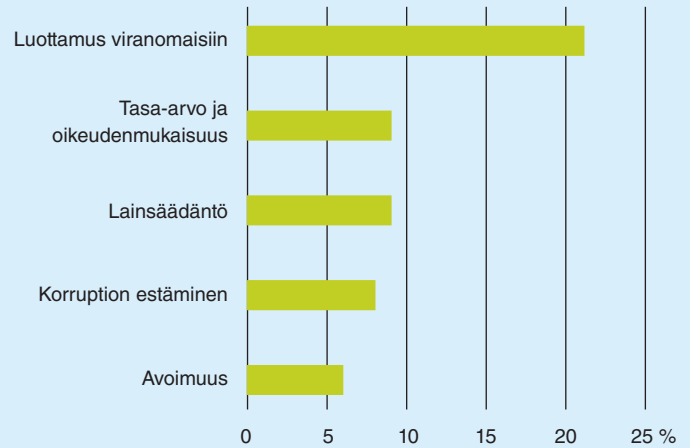
Yrityksiltä kysyttiin mitä Suomessa on tehty hyvin yhteiskunnan ja yritysten turvallisuuden edistämiseksi. Kysymykseen tuli vastata avoimesti omin sanoin. Vastaukset ryhmiteltiin teemoihin, jotka asetettiin suuruusjärjestyksen mainintojen määrän mukaisesti.

Vastauksissa korostui yritysten luottamus suomalaisten viranomaisten toimintaa kohtaan. Lisäksi positiivisina asioina todettiin lainsäädäntö⁶, yhteiskunnan tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus sekä korruption torjunta ja toiminnan avoimuus.

”Luottamus viranomaisten toimintaan ja objektiivisuuteen on säilynyt.”

”Suomi on rehellinen ja perusturvallinen maa, jossa turvallisuuskysymyksiä ei ole aikaisemmin tarvinnut ihmetellä.”

Mitä Suomessa on tehty hyvin yhteiskunnan ja yritysten turvallisuuden edistämiseksi?

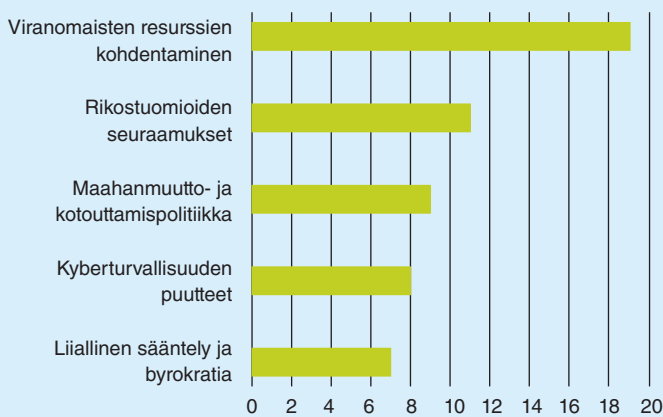

⁶ Turvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä piti hyvänä 52,9% vastaajista.

8

Missä emme ole onnistuneet?

Mitä Suomessa on tehty huonosti tai riittämättömästi turvallisuuteen liittyen?

”Poliisin toiminta edistää turvallisuutta, mutta heitä on liian vähän.”

”Viranomaisten yhteistoiminta on poikkeuksellisen tuloksellista Suomessa. Poliisin kyvykyys hämmästyttää jatkuvasti.”

”Viranomaiset ovat voimattomia kaupoissa tapahtuvia rikoksia vastaan. Rangaistukset tai niiden puute eivät vastaa millään tavalla rikollisten aiheuttamaan fyysiseen tai henkiseen uhkaan ja heidän aiheuttamiinsa valtaviin taloudellisiin tappioihin.”

Yrityksiltä kysyttiin onnistumisten lisäksi asioita, joissa Suomessa ei olla turvallisuuden osalta onnistuttu ja mitä asioita turvallisuudessa tulisi Suomessa parantaa.

Merkittävämmäksi epäkohdaksi mainittiin useimmin turvallisuusviranomaisten resursointiin ja kohdentamiseen liittyvät kysymykset. Erityisesti poliisin palveluiden saatavuudesta koettiin huolta.

Viranomaisten yhteistyö ja poliisin toiminta käytössä oleviin voimavaroihin nähden saivat kuitenkin varsin hyvää palautetta.

Samaan aikaan vain noin puolet vastaajista arvioi viranomaisten toiminnan edistävän yritysten turvallisuutta tehokkaalla tavalla.⁷

Seuraavaksi eniten tuotiin esiin rikosten seuraamusjärjestelmän kehittämistarpeet, joista useimmin esiin nostettiin arvio rikostuomioiden alhaisuudesta. Samoin mainintoja saivat maahanmuuton ja kotouttamisen ongelmat erityisesti työllisyyden näkökulmasta sekä kyberturvallisuuden puutteet.

”Kyberturvallisuudesta puhutaan paljon strategioissa, mutta varsinainen toteutustyö tuntuu kaipaavan selkeämpää linjaa. Hallinnossa on myös alueita, joissa varsinainen turvallinen digitalisaatio on jäänyt sanahelinäksi.”

Ongelmiksi tunnistettiin myös liiallinen lainsäädäntö ja byrokratia sekä jossain määrin poliittisen päätöksenteon kankeus sekä Suomen ulkoinen turvallisuustilanne.

”Minusta säädöksiä on turhan paljon. Arjen työlle jää vähemmän aikaa, kun kirjauksia on niin paljon.”

”Lainsäädäntö on kohdallaan, mutta sen lisäämistä ei toivota.”

”Ulkopoliittinen turvallisuus mietityttää.”

⁷ 51,8% vastaajista.

9

Kansainvälinen tilanne, maahanmuutto ja kyberturvallisuus huolettavat

Tutkimuksessa yrityksiltä tiedusteltiin, mistä kolmesta ilmiöstä tai asiasta he ovat tällä hetkellä eniten huolissaan Suomen ja suomalaisten turvallisuudessa.

Eniten vastaajia huolestuttivat kansainvälisen turvallisuuspoliittisen tilanteen kiristyminen ja tulevaisuuden ennalta- arvaamattomuus sekä niiden vaikutukset Suomen turvallisuuteen. Tässä yhteydessä mainittiin esimerkiksi Venäjän viimeaikainen toiminta. Haasteisiin haluttiin vastata esimerkiksi aiempaa aktiivisemmalla ulkopolitiikalla sekä sotilaallisen liittoutumisen mahdollisuudella.

Toinen vastaajia huolestuttava kehitys liittyi maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkaan. Vastaajat olivat huolissaan maahantulon hallitsemattomuudesta sekä maahantulijoiden suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään integroinnin haasteista.

”Maahantulijoita ei päästetä ansiotyöhön nopeasti, vaan muodollisuuksiin käytetään jopa yli vuosi aikaa. Tämä mahdollistaa syrjäytymisen, turhautumisen ja muodostaa radikalisoitumisriskin.”

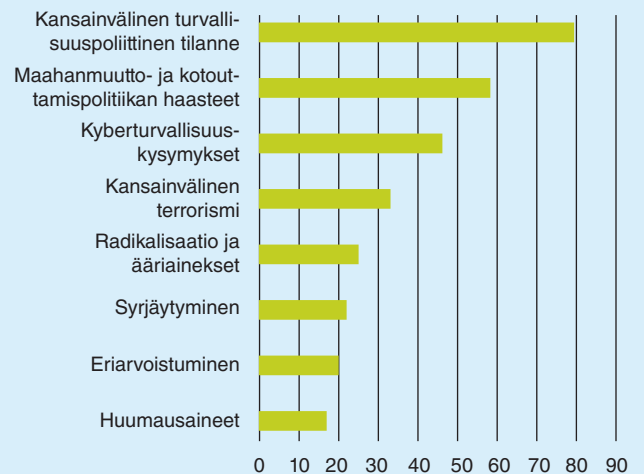
”Maahanmuuttajaväestö on saatu huonosti kotiutettua. Epätoivo on aina riski turvallisuudelle.”

Kolmanneksi eniten yrityspäätäjää huolestutti kyberturvallisuus. Tähän huoleen kytkeytyivät erityisesti toiminnan jatkuvuuteen liittyvät kysymykset sekä erilaisten kyberhyökkäysten yrityksille ja yhteiskunnalle aiheuttamat ongelmatilanteet. Vastaajat olivat myös huolissaan viranomaisten kyberuhkien torjuntakyvyistä.

”En ole täysin vakuuttunut Suomen kyberturvallisuusosaamisesta, enkä siitä, onko järkevää ajatella Suomen kykenevän hoitamaan asiaa palkkaamalla osaajia rakentamaan ratkaisuja vain Suomen valtiolle.”

Kyberturvallisuuden lisäksi terrorismi nähtiin Suomen ja suomalaisten turvallisuutta uhkaavana ilmiönä. Terrorismin uhkaan liittyen mainittiin usein siihen liittyvän radikalisaation ja erilaisten ääriainesten uhkan kasvaminen.

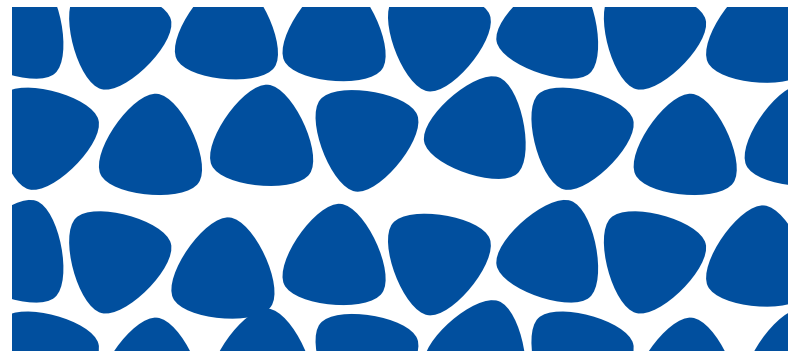
Mistä ilmiöistä tai asiasta olette huolissanne Suomen ja suomalaisten turvallisuudessa?

Vastauksissa nousivat esiin myös yhteiskunnallisen syrjäytymisen ja eriarvoistumisen lisääntymisen uhka. Yrityspäätäjät kokivat huolta erityisesti nuorten työllistymisestä sekä kiinnittymisestä yhteiskuntaan ja työelämään. Samoin arkipäivän turvallisuuteen liittyen huolta aiheuttivat nuorten päihteiden käyttö, lainsäädännön toimimattomuus ja rikollisuuden aiheuttamat ongelmat.

”Työvoiman palkkaamista koskevaa sääntelyä lieventämällä auttaisimme nuoria työllistymään. Sitä kautta uhka syrjäytymiselle vähenisi.”

Myös suomalaisten moraalikäsitusten muutoksesta, työn arvotuksen puutteesta ja heikon talouskehityksen vaikutuksista osoitettiin jonkin verran huolta.

10

Miten Suomen turvallisuutta voitaisiin parantaa?

Vastaajilta kysyttiin näkemystä kolmesta tärkeimmästä toimenpiteestä, joilla Suomen turvallisuutta voitaisiin parantaa. Vastauksissa esiin nousivat sekä sisäisen että ulkoisen turvallisuuden näkökulmat. Ulkoinen näkökulma korosti tarvetta Suomen kiinnittymiselle kansainvälisiin turvallisuusraenteisiin. Samalla korostettiin ulkopoliittista aktiivisuutta ja johdonmukaisuutta vallitsevassa epävakaassa turvallisuusympäristössä. Sisäisessä näkökulmassa korostuivat viranomaisresurssien tilanne sekä lainsäädännön kehittämistarpeet. Samoin työllisyys ja työmarkkinat nähtiin tärkeinä yhteiskunnallista turvallisuutta tuottavina seikkoina.

Keskeisimmäksi toimenpiteeksi arvioitiin yhteiskunnan resurssien parempi kohdentaminen turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn riittäväksi varmistamiseksi. Huomiota tässä yhteydessä sai poliisin näkyvyyden ja palveluiden saataavuuden parantaminen. Taustalla vaikuttivat varsin usein kokemukset tilanteista, joissa poliisilla ei ole ollut resursseja rikospaikalle saapumiseen tai yrityksiin kohdistuneiden rikosten tutkimiseen. Monissa vastauksissa myös puolustusvoimien ja rajavallvonnan resurssien riittävydestä koettiin huolta.

Toisena tärkeänä toimenpiteenä pidettiin maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikan kehittämistä. Tässä yhteydessä mainittiin usein työperäisen maahanmuuton suuri merkitys. Viime vuosien esimerkkien valossa monet vastaajat kokivat myös huolta maahantulon hallitsemattomuudesta sekä sen aiheuttamista turvallisuusvaikutuksista ja yhteiskuntaan integroitumisen haasteista.

”Maahanmuuttajien integroitumisesta suomalaisen yhteiskuntaan tulee huolehtia.”

Kolmanneksi tärkeimpänä toimenpiteenä mainittiin kotimaisen lainsäädännön parantaminen. Esimerkiksi tiedustelulainsäädännön tarve ja rikoksista annettavien seuraamusten kehittämistarpeet nousivat vastauksissa varsin usein esiin. Kaikkiaan turvallisuutta koskeva nykylainsäädäntö koettiin vastaajien keskuudessa varsin hyvänä, mutta esille nostettiin sääntelyn selkeyttämisen ja vähentämisen tarpeet. Näihin teemoihin kytkeytyivät myös viranomaisten toimivaltuuksien parantaminen digitalisoituvassa ympäristössä sekä oikeuslaitoksen uudistamisen tarpeet.

11

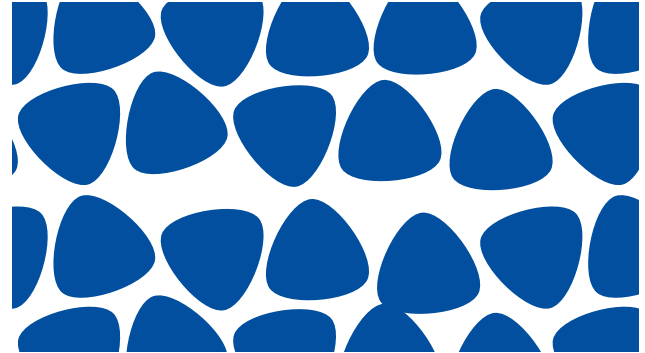
Yritysten keskeisimmät viestit päättäjille

Tutkimuksessa tiedusteltiin vastaajien keskeisimpiä turvallisuutta koskevia viestejä suomalaisille päättäjille. Vastauksen kysymykseen sai laatia vapaamuotoisesti. Vastaukset ryhmiteltiin tämän jälkeen teemoihin, jotka asetettiin suuruusjärjestyksen mainintojen määrän mukaisesti.

Jo tutkimuksen aiemmista vastauksista oli havaittavissa, että useimmin vastaajat muistuttivat viranomaisten toimintaympäristöön nähden riittävän resursoinnin tarpeesta. Tämä toistuu myös vastaajien päättäjille suuntaamissa viesteissä. Esiin nousevat sekä sisäisen että ulkoisen turvallisuuden toimijat eli poliisi ja puolustusvoimat.

Vastaajat kaipaavat myös aiempaa aktiivisempaa ja rohkeampaa otetta turvallisuutta koskeviin kysymyksiin. Monet vastaajista kokevat, että turvallisuudesta puhutaan ja viestitään Suomessa liian vähän.

Tämän lisäksi vastaajat peräänkuuluttavat turvallisuutta koskevien trendien ja uhkien parempaa tunnistamista sekä ennakointikykyyn kehittämistä. Samoin yhteisölliset arvokysymykset, lainsäädännön parantaminen sekä osaamisen ja koulutuksen rooli nousivat varsin usein esille.

”Suomalaisten yritysten turvallisuus-tilanteesta ja Suomen turvallisesta asemasta maailmanmarkkinoilla olisi kerrottava vahvemmin muulle maailmalle.”

”Turvallisuus on tulevaisuudessa nykyistäkin tärkeämpi asia meille suomalaisille ihmisille ja yrityksille, mutta samalla sen on kilpailuetu, jota pitää ostata hyödyntää ja viestiä.”

Mikä on tärkein viestinne suomalaisille päättäjille koskien turvallisuuden kehittämistä suomalaisessa yhteiskunnassa ja yrityksissä?

12

Johtopäätöksiä turvallisuuden merkityksestä yrityksille

Turvallisuus näyttäytyy tärkeänä suomalaisille yrityksille sekä jokapäiväisessä toiminnassa että yhä vahvemmin myös kilpailuetekijänä. Suomen turvallisuustilanne nähdään valtaosin hyvänä, mutta tulevasta kehityksestä ollaan huolissaan. Yritykset ovat huolestuneita erityisesti kansainvälisen turvallisuustilanteen kehityksestä ja sen vaikutuksista liiketoimintaan. Julkisia varoja tulisi kohdentaa turvallisuustyöhön aiempaa paremmin. Esimerkiksi turvallisuusviranomaisten resursseja tulisi vastaajien mielestä kehittää muuttuvan ympäristön edellyttämällä tavalla. Yritykset itse ovat panostamassa turvallisuutensa vahvistamiseen tulevina vuosina ja toivovat yhteiskunnallisen päätöksenteon osaltaan edistävän turvallisuuden myönteistä kehitystä.

Huolestuttavana voi pitää yritysten arvioita Suomen turvallisuustilanteen heikentymisestä lähivuosina. Keskeisimpinä syinä yritykset pitävät kansainvälisen turvallisuustilanteen arvaamattomuutta, maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikan haasteita, kyberturvallisuuden kehitystä sekä turvallisuusviranomaisten resurssien oikeaa kohdentumista. Siksi turvallisuudesta on huolehdittava juuri nyt, ja varmistettava, että Suomi on jatkossakin turvallinen paikka liiketoiminnalle. Turvallisuudesta huolehtimisen yritykset näkevät edellyttävän aktiivisia ja yhteisiä ponnisteluja yhteiskunnan kaikilta toimijoilta.

Tämän tutkimuksen keskeisimmät johtopäätökset ovat tiivistettävissä neljän teeman ympärille, jotka ovat olennaisia huolehdittaessa Suomen, suomalaisten ja yritysten turvallisuuden tulevaisuudesta. Teemat vastaavat kysymykseen: mitä voimme tehdä?

Mitä voimme tehdä

HUOLEHDIMME!

Suomi on turvallinen paikka yrityksille – siitä on pidettävä kiinni

Valtaosa yrityksistä kokee Suomen erittäin turvalliseksi paikaksi liiketoiminnalleen. Yritykset pitävät tärkeänä, että avoimuuden, tasavertaisuuden, oikeudenmukaisuuden sekä korruptoimattomuuden periaatteet ovat Suomessa vahvoja. Tätä viestiä on syytä viedä kasvavasti eteenpäin myös kansainvälisesti, sillä turvallisuus on merkittävien globaalien toimijoiden ja investoijien päätöksiin vaikuttava tekijä niiden arvioissa toimintojensa fyysistä sijoittamista globaalilla pelikentällä. Siksi yritysten näkökulmasta on tärkeää, että Suomen turvallisuudesta huolehditaan myös jatkossa huolella.

Mitä teemme:

- Suomen sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudesta on huolehdittava nopeastikin muuttuvassa turvallisuusympäristössä.
- Kohdennamme oikein: turvallisuusviranomaisten resursseista ja toimivaltuuksista on huolehdittava ja niiden tulee vastata tämän päivän toimintaympäristöä.
- Lainsäädännössä laatua määrän sijaan – turvallisuutta koskevan sääntelyn on oltava selkeää ja tasapainoista.
- Turvallisuusympäristön muutoksista ja Suomen toimenpiteistä on tärkeää viestiä aktiivisesti yrityksille.

LISÄÄMME!

Turvallisuus lisää laatua ja luottamusta

Turvallisuusasiat koetaan yrityksissä tärkeinä ja olennaisesti jokapäiväiseen toimintaan liittyvänä asiana. Turvallisuus on yhä vahvemmin yksi yritysten kilpailuetekijöistä. Yhtäältä vakaa ja turvallinen yhteiskunta ja toisaalta vahva ja sietokykyinen yrityksen sisäinen turvallisuuskulttuuri luovat yrityksille kilpailuetua. Turvallisuus on osa laadukasta toimintaa ja turvallisuus lisää yrityksiin kohdistuvaa luottamusta.

Mitä teemme:

- Näemme turvallisuuden osana laatua – se on sitä asiakkaillemme, sidosryhmillemme ja yhteiskunnallemme.
- Turvallisuus lisää luottamusta ja mahdollistaa uusien liiketoimintojen syntymisen.
- Luottamusta viranomaisten toimintaan on ylläpidettävä ja viranomaisten toiminnan on edistettävä turvallisuutta parantavien rakenteiden syntymistä.
- Panostetaan turvallisuuteen ymmärtämällä turvallisuustilanteen kehitystä ja vastaamalla siihen konkreettisin teoin esimerkiksi henkilöstön koulutuksen keinoin.

HYÖDYNNÄMME!

Turvallisuus on Suomelle kilpailukykytekijä – sitä on hyödynnettävä täysimääräisesti

Suomi on turvallinen paikka liiketoiminnalle, mutta emme hyödynnä sitä täysimääräisesti. Meidän on uskallettava puhua turvallisuudesta avoimesti ja hyödynnettävä sen tarjoamia mahdollisuuksia.

Mitä teemme:

- Luomme yhdessä turvallisuusbrändiä – kerromme Suomen turvallisuudesta viestinnässämme.
- Työ luo turvaa – yritysten työllistämisen mahdollisuuksia on parannettava työelämää joustavoittamalla ja byrokratiaa karsimalla.
- Turvallisuus syntyy avoimuudella ja aitoa tilannekuvaa tuottavalla viestinnällä.
- Julkisen sektorin panostuksia ohjataan turvallisiin hankintoihin ja yhteiseen kehittämiseen. Siten mahdollistetaan yrityksille yhteistyöstä syntyvien referenssien hyödyntäminen markkinoilla.

YHDESSÄ!

Turvallisuus tehdään yhdessä – tarvitsemme yhteisen näkemyksen ja tahtotilan

Yritykset näkevät ja kokevat turvallisuuden kokonaisvaltaisesti ja ovat valmiita panostamaan turvallisuuden parantamiseen. Suomalaisen kokonaisturvallisuuden hengessä koko yhteiskunta on kyettävä osallistamaan mahdollisimman hyvin ja tuloksettaasti turvallisuuden tuottamiseen. Tässä yrityksillä on yhä merkittävämpi rooli.

Mitä teemme:

- Yritysten näkökulma otettava vahvasti mukaan lainsäädäntöä ja säännöksiä laadittaessa alusta alkaen.
- Yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyö on paras keino saavuttaa kestävää turvallisuutta – yksin sitä ei saavuta kumpikaan.
- Yrityksillä on kykyä ja halua ratkoa yhteiskunnallisia haasteita – annetaan siihen mahdollisuus.
- Yrityksille on tarpeellista jakaa tietoa mahdollisimman aktiivisesti ja avoimesti erilaisista turvallisuus-asioista sekä oman toimintansa sietokyvyn kehittämisen toimenpiteistä.

Lähteet ja lisätietoja

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Johtava asiantuntija

Mika Susi

Puh. 09 4202 2287

mika.susi@ek.fi

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki

Puh. 09 420 20 • www.ek.fi

Raportti internetissä: www.ek.fi

EK 2018